

ת"פ 38182/11/18 - מדינת ישראל נגד נזיה אשקר

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 38182-11-18 מדינת ישראל נ' אשקר(עצור

בפיקוח)

לפני כבוד השופט יחיאל ליפשיץ

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם

נזיה אשקר (עצור בפיקוח)

על ידי בא כוחו - עו"ד חנא בולוס

גזר דין

כללי

הנאשם, יליד 1995 ותושב היישוב פסוטה (להלן: **היישוב**) הורשע בעבירות אלימות כמפורט בהרחבה בהכרעת הדין מיום 9.9.19, בהקשר לשני אירועים אלימים בהם היה מעורב - **הראשון**, מיום 20.10.18 אז ניפץ זגוגיות רכבי שניים מתושבי היישוב שפרסמו בפייסבוק הודעות שלא היו לרוחו. הנאשם **הודה בעובדות אישום זה** בפתח משפטו, ובמסגרת הכרעת הדין הורשע בנדון בעבירה של **חבלה במזיד** (שני מקרים), לפי סעיף 413' לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: **החוק**); **השני**, מיום 2.11.18 בשעות הערב אז ניסה לתקוף את המתלונן פארס חלאק (להלן: **פארס**) באמצעות גרזן. זמן קצר לאחר מכן ירה הנאשם ברובה אותו החזיק מתוקף שירותו הצבאי כחייל בחטיבת "גולני" וכתוצאה מכך נפגע המתלונן אמיר דכואר (להלן: **אמיר**). בהקשר לאישום השני נשמעו ראיות. כפי שצוין בהכרעת הדין, הנאשם קיבל אחריות חלקית לאירוע כבר בתחילת ההליך אך טען כי כתב האישום אינו משקף, עובדתית ומשפטית, את ההתרחסות. בהכרעת הדין קיבלתי חלק ניכר מטענות הנאשם לעיל ובסופו של יום הוא הורשע בעבירות הבאות: **ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות**, לפי ס' 333 + 335(א)(1) + ס' 25 לחוק; **תגרה**, לפי ס' 191 לחוק; ו**חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**, לפי ס' 333 + 335(א)(1).

פרטי האישום הראשון

באישום הראשון, שהנאשם כאמור הודה בעובדותיו ככתבן וכלשונן, צוין כי ביום 12.10.18 פרסמה אמו פוסט בפייסבוק ובו ביקורת על מפלגת הרשימה המשותפת. פארס לעיל וכן ראיק מטר (להלן: **ראיק**) הגיבו לפרסום והתפתחה שיחה בפייסבוק בינם לבין אחיו של הנאשם. הנאשם הצטרף לשיחה וכתב "**אחי, אין צורך לענות לאף אחד בצורה הזו. מי שרוצה לנבוח תיתן לו לנבוח, אנחנו לא נובחים, אנחנו פועלים. יום חמישי אני אלך לכפר ואני מבטיח לך שיהיה שמח**". בעקבות ההתכתבות, ביום 20.10.18 בסביבות השעה 03:00 נהג הנאשם ביישוב ברכבו - ג'יפון מסוג יונדאי טוסון (להלן: **הרכב**) לכיוון ביתו של ראיק, הבחין ברכב מסוג פורד פוקוס הרשום על שם אשתו של ראיק (להלן: **רכב הפורד**), עצר את רכבו וירד ממנו כשהוא אוחז בגרזן. לאחר מכן התקרב לרכב הפורד וניפץ את החלון האחורי באמצעות הגרזן. לאחר מכן, חזר הנאשם לרכבו, נסע לכיוון ביתו של פארס, עצר, ובעודו יושב ברכב ניפץ בעזרת הגרזן את החלון הימני קדמי של רכב מסוג טויוטה אוריס

השייך לפארס. כאמור, על בסיס הודיית הנאשם בעובדות אישום זה, הוא הורשע בעבירה שיוחסה לו - **חבלה במזיד** (שני מקרים), לפי סעיף 413 ה' לחוק העונשין.

פרטי האישום השני

האישום (האירוע) השני כלל 3 חלקים והגם שהנאשם זוכה מהחלק השני של האירוע אביא בקצרה את קביעותי מהכרעת הדין לגבי שלושת חלקיו, כדי להביא את התמונה בכללותה. כאמור, האירוע התרחש ביום 2.11.18. החלק הראשון של האירוע נגע להתרחשויות שהיתה במועד לעיל בשעות הערב בסמוך לביתו של פארס בסמטה חד סטרית. פארס הגיע סמוך לביתו כשהוא נוהג ברכב ומשום רכב אחר שחסם את נתיב נסיעתו, הוא עצר את רכבו ויצא ממנו כדי לבדוק מי חוסם את דרכו. זמן קצר לאחר מכן הגיע למקום הנאשם ברכבו (ג'יפון יונדאי) ועמו חברו רוברט תלחמי (להלן: **רוברט**) ובחור נוסף בשם ראוי. מטרת הנאשם וחבריו היתה לרכוש מוצרים שונים בחנות מכולת סמוכה. המצב שנוצר הוא שרכבו של פארס "נלכד" בין שני רכבים, כאשר רכב הנאשם מאחור. פארס נופף לנאשם לנסוע לאחור ואחר מכן ניגש את חלון רכבו של הנאשם, השניים החליפו בקצרה דברים שיש להניח שלא היו דברי ברכה (בשים לב ל"רקע" בין השניים - ור' בנדון פרטי האישום הראשון). מיד לאחר מכן הנאשם התחיל בנסיעה לאחור ופארס ניגש לרכבו והחל להתיישב בכיסא הנהג. בשלב זה ועוד טרם הספיק פארס לסגור את דלת הנהג, עצר הנאשם את רכבו ויצא ממנו כשבידו הימנית גרזן. הנאשם רץ לרכבו של פארס והאחרון, שהבחין בזווית עינו בנאשם מתקרב לעברו ניסה לסגור את דלת הנהג. או אז הנאשם הנחית את הגרזן ברווח הצר שנוצר בין דופן הדלת לדלת הנהג, אך בלא שנגרמה לפארס חבלה כלשהי. בהמשך הגיעו אנשים נוספים למקום שהפרידו בתחילה בין הניצים ובהמשך התפתחה במקום תגרה. בפסקה 124 להכרעת הדין קבעתי כך:

"מדובר בהתנהגות אלימה, בריונית, חמורה ומכוערת מצד הנאשם, חסרת כל הצדקה (לא מבחינה אובייקטיבית ולא מבחינה סובייקטיבית) אך, עדיין, לא כזו המגיעה לכדי חבלה בכוונה מחמירה. במכלול הנתונים סבורני שיש להרשיע את הנאשם בניסיון חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (לגבי ניסיונו לפגוע בפארס) וכן בתגרה (לגבי המשך החלק הראשון של האירוע). לא מצאתי שיש להרשיע את הנאשם בעבירת אלימות, מלבד התגרה לעיל, ביחס לדומיאן וסג'עאן (אחיו של פארס שהגיעו למקום - י.ל.)."

בסימו של החלק הראשון של האירוע ולאחר שהגרזן הוצא מידיו, הותקף הנאשם על ידי מספר רב יחסית של אנשים שנכחו במקום, הוא נמלט מהם, ניגש לרכבו - שם הותיר את נשקו האישי מסוג "תבור" אותו החזיק מתוקף שירותו כחייל קרבי בחטיבת "גולני" - והחל לרוץ ולהימלט בסמטאות הכפר.

החלק השני של האירוע - בעת שנמלט, נתקל הנאשם בראיק - התקלות אלימה שהסתיימה בירי לעבר הקרקע. המאשימה ייחסה לנאשם בהקשר זה עבירות של איומים, תקיפה וירי באזור מגורים, אך סברתי שיש לזכותו מעבירות אלה משום סייג ה"צורך" ומהטעמים שפורטו בהרחבה בהכרעת הדין.

החלק השלישי של האירוע - בסימוה של ההתקלות לעיל עם ראיק, המשיך הנאשם בריצתו/הימלטותו בסמטאות היישוב וכעבור זמן קצר הוא "נתקל" באמו, שחיפשה אחריו לאחר שדבר החלק הראשון של האירוע הובא לידיעתה. אמו של הנאשם ניסתה לחלץ את הנשק מידיו של הנאשם, כשעוד אנשים - חבריו של הנאשם או קרובי משפחתו, ניסו לעזור לה. במקביל, צעירים מבני הכפר, חלקם ממקורבי פארס וראיק, הגיעו אף הם למקום. עלה שלפחות חלקם לא רצו בטובת הנאשם. קבעתי כי באותה עת נשקו של הנאשם לא היה טעון במחסנית, אך חרף זאת הנשק היה טעון בכדור בבית הבליעה (שהיה שם מאז סימו של החלק השני של האירוע).

תוך כדי "מאבק" הנאשם עם אמו ואחרים על הנשק, ירה הנאשם קליע אחד שכתוצאה ממנו נפגע אמיר ברכו. הנאשם אישר כי מדובר היה בירי מודע ומטרת הירי היתה להפחיד את הצעירים שנעו לעברו, ביניהם אמיר, ועל רקע חששו שהללו יתקפו אותו או יחטפו את נשקו.

קבעתי בהקשר זה כך:

"הנאשם יכול היה להימלט "בבטחה" באותו שלב (לו היה נותן את הנשק לאמו), והחשוב מכל - הנאשם, שהיה מודע לכך כי הנשק טעון בכדור בבית הבליעה (הגם שלא היה טעון במחסנית) ביצע ירי בסביבה רווית אנשים ובנסיבות לעיל מדובר היה בירי פזיז. משכך, יש להרשיעו בחבלה חמורה בנסיבות מחמירות ביחס לירי לעבר אמיר" (פסקה 134 להכרעת הדין).

ובהמשך (פסקה 253) קבעתי כך:

"בנסיבות העניין, הגם שהנאשם לא התכוון לפגוע באמיר אלא רק להפחידו; וגם אם התכוון לירות "רק" באוויר; כלל הנסיבות מוליכות למסקנה כי פעל בקלות דעת.

מי שיוזר (גם אם התכוון לעשות זאת "רק" באוויר) בסביבה רווית אנשים, בנסיבות שתוארו לעיל, הינו קל דעת ולכן יש להרשיע את הנאשם בעבירה המתבקשת, בשים לב לטיב מעשיו, לחבלה שנגרמה, וכאמור - ליסוד הנפשי שהתגבש בו, והיא חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי ס' 333 + 335(א)(1)." המאשימה טענה כי במהלך חלק זה של האירוע נפגע גם ראפת חאלק מרסיס שפגע בבטנו, אולם כמפורט בהכרעת הדין קבעתי שהדבר לא הוכח ברמה מספקת ולכן זוכה הנאשם בנדון.

ראיות המאשימה לעונש

מטעם המאשימה העיד אמיר, שכאמור נפגע מהירי ברכו במהלך החלק השלישי של האירוע (אישום השני). עוד במסגרת שמיעת הראיות הוגש תיקו הרפואי של אמיר מבית החולים (ת/69) ובמסגרת ראיות המאשימה לעונש התווסף טופס סיכום ביקור מיום 29.8.19 (ת/1 לעונש) ממנו עולה כי אמיר מתנייד בעזרת קביים. אמיר תיאר כי הוא נזקק לעזרה יומיומית בביתו, כולל בשירותים ובמקלחת. עוד מסר כי הוא התחתן לפני מספר חודשים ונקלע לחובות משום אי יכולתו להתפרנס והצורך בתשלום עבור ההוצאות הרבות שפציעתו כפתה עליו. בנוסף ציין אמיר כי נגרמו לו נזקים נפשיים כתוצאה מהאירוע ופציעתו. לגבי התחזית הרפואית מסר אמיר כי רופאיו טרם החליטו מה יהיה דרך הטיפול ואילו ניתוחים ייאלץ לעבור. בחקירתו הנגדית הציג ב"כ הנאשם לאמיר סרטון שצולם, כך עולה, במסיבת חתונה ובו נראה אמיר רוקד. אמיר מסר כי אכן רקד בחתונת חברו אך הוסיף כי נטל תרופה "חזקה" לצורך כך.

ראיות הנאשם לעונש

מטעם הנאשם העידו 3 עדים לעונש וכן הוגשו מספר מסמכים.

עד אופי הראשון היה "רועה הקהילה" של כנסיית עמנואל בחיפה, מר נגיב עטייה, שמעבר לתפקידו לעיל משמש גם כמנהל של בית החייל המשיחי בחיפה. מר עטייה היה זה ששיכן את הנאשם בביתו מאז נעצר באיזוק, פיקח עליו במסגרת זו וכן ליווה אותו לדינוי בית המשפט. מר עטייה תיאר את הרקע להקמת בית החייל המשיחי בחיפה. לדבריו, בעקבות גיוס בנו לחטיבת גולני הוא נחשף לקשיים שחווים בני הקהילה הנוצרית לצה"ל ובפרט ליחידות קרבות. לדבריו הוא משמש כיועץ הרוחני הנפשי והפיזי לחיילים. לגבי הנאשם מסר מר עטייה כי מהיכרות בת 7 החודשים עם הנאשם, הוא נחשף לאדם שקט ומופנם שביקש לתרום ככל הניתן למדינה באמצעות שירות קרבי ואף התעתד לשרת שירות ארוך ומשמעותי עם סיום השירות הסדיר. להערכתו, מעשי הנאשם היו על רקע התנכלות של חלק מבני הישוב (פסוטה) לנאשם ולמשפחתו ומשום שהנאשם חש שפגעו במשפחתו. עוד מסר כי הנאשם הביע צער על מעשיו.

עד האופי השני היה מר נימר עטייה, בנו של מר נגיב עטייה לעיל. נימר משרת בחטיבת גולני כרס"ר המשמעת של בסיס ההדרכה ותיאר את הנאשם כחייל ממושמע ואיכותי, מה שהוביל לכך שהיה חייל מצטיין פלוגתי בתום הטירונות. העד נשאל על ידי בא כוח המאשימה אודות הטיפול הצבאי בנאשם לאחר האירוע מושא האישום הראשון (ניפוץ זגוגיות הרכבים) אך לא ידע למסור פרטים בנדון.

עד האופי השלישי היה הצוער בועז כהן ששירת עם הנאשם עד למעצרו של האחרון, וכיום הוא צוער בבה"ד 1. בועז תיאר את הנאשם כחבר טוב, ראשון לעזור, אכפתי, בעל מידות טובות וכאחד ש"תמיד לוקח על עצמו את המשימות הקשות". עוד מסר בועז, כי הנאשם "תמיד היה נאמן למערכת, ממושמע, מודל לחיקוי, בלי בעיות משמעת, לא סתם חייל כזה קיבל מצטיין". מטעם הנאשם הוגשו המסמכים הבאים:

(-) תעודת הצטיינות (חייל מצטיין פלוגתי בטירונות) שניתנה לנאשם על ידי מפקד בא"ח

גולני;

(-) מכתב מיום 17.7.19 מסגן מפקד חטיבת גולני, שם צוין כי הנאשם סיים את מסלול הלוחם בהצלחה רבה ושובץ בגדוד 12 כלוחם. הנאשם תואר כ"חייל ממושמע ורציני המבצע את תפקידו מתוך שליחות ומחויבות להגנה על המולדת". צוין, כי חרף מעצרו חטיבת גולני מבקשת להחזירו לשורות הצבא עד לסיום שירותו. ב"כ המאשימה העיר שספק באם קיימת סמכות לסגן מפקד חטיבת גולני להתחייב בשם הצבא להחזיר את הנאשם לשירות.

מכתב מיום 18.10.17 מאת אל"מ וגדי סרחאן - ראש מנהל אוכלוסיות, בו צוין כי הנאשם נמנה על משפחה נורמטיבית שתורמת משמעותית לשילוב בני העדה הנוצרית בחברה הישראלית וכי אמו של הנאשם פעילה משמעותית בגיוס נוער נוצרי לשירות בצה"ל. עוד צוין, כי הנאשם ביצע שירות לאומי בכיבוי אש מתוך תחושת הזדהות ומחויבות למדינה.

מכתב ללא תאריך של רכז שירות לאומי ברשות הארצית לכבאות והצלה (מכתב המלצה למתנדב) ממנו עולה כי הנאשם שירת שנתיים כתומך לחימה בתחנת נהריה. הנאשם תואר כ"ילד מוכשר ומתורבת... אהוב על ידי כל הלוחמים..".

מכתב מיום 24.11.18 מאת אל"מ גנון - ר' חטיבת נוצרים בדואים ומוסלמים באגף בטחוני חברתי במשרד הביטחון. המכתב הופנה אל אמו של הנאשם והוא בא להודות לה על פועלה בעידוד גיוס נוצרים לצה"ל. בין היתר נכתב שם כך: "בחירתך לפעול למן החברה הנוצרית ולעודד גיוס לצה"ל ולשילוב בחברה הישראלית בהתנדבות אינה מובנת מאליה ונבעה מהבנתך העמוקה שהגיוס לצה"ל יתרום לשילוב מוצלח ביותר בחברה הכללית".

מכתב מיום 21.1.19 של מחנך הנאשם בבית הספר מקיף אורט תרשיחא. הלה מסר כי הנאשם סיים את לימודי התיכון בשנת 2013 ותואר כ"תלמיד שקט, ביישן, מנומס, ללא בעיות משמעת". כאמור לעיל, ב"כ הנאשם הגיש סרטון ובו נראה אמיר רוקד בחתונת חברו (הסרטון הוגש לאחר הדיון ומסומן כעת 7/ לעונש).

טיעוני המאשימה לעונש

המאשימה עמדה על חומרת מעשי הנאשם וטענה כי יש לקבוע 3 מתחמי ענישה נפרדים: הראשון, בגין מעשיו באישום הראשון (ניפוץ זוגיות רכביהם של פארס וראיק); השני, בגין ניסיון החבלה בפארס והתגרה שהתפתחה בעקבות כך (ניסיון התקיפה באמצעות גרזן); והשלישי, בגין הרשעתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות שבא לידי ביטוי בירי שפגע באמיר (הירי באמיר). המאשימה טענה כי חרף סמיכות הזמנים בין ניסיון התקיפה באמצעות הגרזן לבין הירי באמיר מדובר בשני אירועים נפרדים מהנימוקים הבאים: הנאשם עשה שימוש בכלי נשק שונה בכל אירוע; המתלוננים שונים; בין שני האירועים התרחש "אירוע מנתק" והוא ניסיון הימלטות הנאשם

מהמקום לאחר ניסיון התקיפה באמצעות הגרזן.

המאשימה הפנתה לערכים המוגנים בעבירות בהן הורשע הנאשם. בהקשר לעבירה של חבלה במזיד (ברכב) - הודגש שלא בכדי בחר המחוקק לייחד עבירה נפרדת לחבלה דווקא לרכב שכן מדובר בנכס בעל מעמד מיוחד. אין מדובר בסתם רכוש אלא בכלי המשמש גם כאמצעי תחבורה וגם ככלי עבודה עבור רבים. לגבי עבירות החבלה בהן הורשע והתגרה, הערכים המוגנים ברורים והם שמירה על החיים ועל שלמות גופו של הפרט.

המאשימה הפנתה לצורך בענישה משמעותית על מי שהורשעו בעבירות אלימות וזאת כחלק מהמלחמה הכללית בתופעת האלימות וכדי להרתיע את מי שבחרים באלימות כדרך לפתרון סכסוכים.

לגבי הנסיבות שקשורות בביצוע העבירה הפנתה המאשימה לשימוש בגרזן וברובה. לגבי הרובה צוין כי מדובר בכלי נשק אותו קיבל הנאשם במסגרת שירותו הצבאי מתוך הנחה שיעשה בו שימוש רק למטרות להן נועד, קרי שימוש במסגרת הצבא או הגנה עצמית. במקום זאת, כך לשיטת המאשימה, עשה הנאשם שימוש בנשק לפתרון סכסוך אישי. המאשימה הפנתה לנזקים שגרם הנאשם - הן לרכבים (כאשר אירוע זה כלל תכנון מוקדם), ובעיקר לאמיר, כפי שבא לידי ביטוי במסמכים שהוגשו. נטען כי לאמיר נגרמו נזקים משמעותיים ביותר והפגיעה שינתה את מסלול חייו והסבה לו מכאובים, נזקים נפשיים וכן הפסדים כספיים ממשיים. לגבי השימוש בגרזן כנגד פארס, הפנתה המאשימה לכך שעל אף שלא נגרמה לו חבלה, הדבר נמנע רק משום "נחיתת" הגרזן מספר סנטימטרים סמוך לגופו, שאם לא כן גם פארס היה נפצע באופן חמור. המאשימה הפנתה לכך כי הרקע למעשי הנאשם היה ויכוח סתמי בפייסבוק ותגובתו האלימה של הנאשם היה חסרת כל פרופורציה. הודגש, כי טענות הנאשם להתעמרות בו משום שירותו הצבאי חסרות בסיס ואין מקום ליתן להן משקל.

המאשימה הפנתה לפסיקה שלשיטתה מייצגת את מדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים. כפי שיובהר להלן, פסיקה זו אינה רלוונטית ברובה לענייננו.

על בסיס האמור לעיל טענה המאשימה למתמחי הענישה הבאים: ביחס לאירוע המתואר באישום הראשון (גרימת נזק לרכבים) - בין מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר; ביחס לניסיון התקיפה באמצעות הגרזן והתגרה - בין 18 ל 48 חודשים; וביחס לירי שפגע באמיר - בין 5 ל 7 שנות מאסר.

לגבי הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, הפנתה המאשימה לכך שאין מדובר בנאשם צעיר, אלא בחייל שהיה בן 23 שנים בעת העבירה והיה מודע למעשיו. יחד עם זאת, בשם לב לכך שמדובר בהרשעתו הראשונה ולכך שהודה במיוחס לו באישום הראשון בפתח ההליך (וביחס לאישום השני ניהול ההליך היה מוצדק מבחינתו) נטען שיש לקבוע עונשים ברף הבינוני-נמוך של המתחמים, במצטבר זה לזה. בנוסף, עתרה המאשימה לפיצוי לטובת המתלוננים ולמאסר על תנאי.

טיעוני הנאשם לעונש ודברו טרם גזר הדין

בא כוח הנאשם הפנה בראשית דבריו לפער בין כתב האישום להכרעת הדין - בעוד שבכתב האישום יוחסו לנאשם לא פחות מ 3 עבירות של חבלה בכוונה מחמירה וכן 2 עבירות של ניסיון חבלה בכוונה מחמירה, שהעונש המקסימלי בצד כל עבירה כזו 20 שנות מאסר (וכן עבירות נוספות); העבירות בהן הורשע הנאשם בסופו של יום היו רק צל חיוור של כתב האישום. נטען, כי לו כתב האישום היה מייחס לנאשם מלכתחילה את המעשים והעבירות כהווייתם, יש להניח כי לאור נתוני החיוביים הוא כלל לא היה נעצר מאחורי סורג ובריה והיתה נחסכת ממנו התקופה בה שהה בבית המעצר בתנאים קשים - מיום 2.11.18 ועד ליום 4.2.19. לצד זאת, הכיר בא כוח הנאשם כי מעשיו של הנאשם, כהווייתם וכפי שנקבע בהכרעת הדין, עדיין חמורים הם.

בא כוח הנאשם טען כי יש לקבוע שני מתחמים בלבד - הראשון בהקשר לאישום הראשון; והשני בנוגע לשני המעשים

בהם הורשע הנאשם ביחס לאישום השני.

לגבי הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, נטען כי למעט גרימת הנזקים לרכבים (אישום מס' 1) יתר מעשי הנאשם לא היו מתוכננים אלא היו תולדה של המפגש המקרי עם פארס.

לגבי ניסיון התקיפה של פארס באמצעות הגרזן, אישר בא כוח הנאשם כי מדובר באירוע חמור אך הפנה לכך כי הנאשם היה נתון אותה עת תחת השפעת משקאות משכרים. צוין בהקשר האחרון כי אכן המצאות תחת השפעת משקאות משכרים לא אמורה להביא להפחתה בעונש אך נטען שחרף זאת יש להביא את התמונה המלאה בפני בית המשפט בכדי לנסות ולתת הסבר כיצד אדם שקט ורגוע, ככלל, מתנהג באופן אלים וקיצוני. עוד נטען בהקשר לניסיון תקיפתו של פארס, כי מהכרעת הדין עלה שחרף יכולתו "הטכנית" של הנאשם לחבול בפארס ובאחרים, הוא לא עשה כך שכן מטרתו היתה להפחיד באמצעות הגרזן ולא לחבול במאן דהוא. זאת ועוד, הנאשם עצמו הותקף ונחבל במהלך האירוע והוא היה היחיד שהנאשם בעבירת תגרה הגם שברור שלא היה היחיד שהיה מעורב בה.

לגבי החבלה באמיר הפנה בא כוח הנאשם לנסיבותיו הייחודיות של האירוע - החל מכך שמדובר בתולדה של "התגלגלות" ניסיון התקיפה באמצעות הגרזן שלאחריו החל הנאשם בהימלטות, ובעיקר ניתן דגש לכך שהירי שפגע באמיר לא כוון לגופו של מאן דהוא ובוצע תוך שהנאשם "נאבק" באמו ובעוד אנשים. לכן, לא בכדי נקבע שהנאשם היה "רק" קל דעת בהקשר לירי זה. נתונים אלה אף מאבחנים בין המקרה שבפנינו לבין מקרים אחרים אליהם הפנתה המאשימה.

כלל הנתונים לעיל מוליכים, כך נטען על ידי בא כוח הנאשם, למתחם כולל בין מספר חודשי מאסר שיהיה ניתן לרצותם בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר.

באשר לנסיבות שאינן נוגעות לביצוע העבירות, הדגיש בא כוח הנאשם את כלל נסיבותיו של הנאשם - צעיר נעדר עבר פלילי, בן העדה הנוצרית, שחרף העובדה שהוא לא היה חייב בגיוס, בחר לאחר לימודי התיכון להתנדב לשירות לאומי בכיבוי אש ולאחר מכן התגייס לשירות קרבי בחטיבת גולני. הנאשם היה חייל מצטיין, שובץ כלוחם בגדוד 12 ותואר על ידי כלל הגורמים שהכירוהו כאדם חיובי, שקט ותורם. לא בכדי נרתמו גורמים כה רבים, ביניהם סגן מפקד חטיבת גולני, לכתוב עליו דברים כה חיוביים. הודגש, כי תכניותיו של הנאשם להמשך חייו התנפצו והוא מצטער על מעשיו ועל הנזק שגרם לאמיר.

על בסיס האמור לעיל עתר בא כוח הנאשם להשית על הנאשם עונש בתחתית המתחם שהוצע.

בדבריו טרם העונש מסר הנאשם את הדברים הבאים: **"אני רוצה להגיד סליחה לאדם שנפצע, אני מקווה שתהיה לו בריאות שלמה ורק טוב, זה לא היה בכוונת תחילה, אין לי כלום אתו. אני מתבייש להיות במצב הזה, בית משפט, כלא. אני הרסתי גם את העתיד שלי, אני בנית על העתיד בצבא, להיות קצין. אני למדתי הרבה לקחים מהאירוע הזה, אני מקווה שיהיה טוב.**

דין ומסקנות

אין חולק כי המקרה דנן הינו ייחודי בנסיבותיו - הן משום הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה; והן משום הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. לכן, קיים קושי לבחון - כפי שעושים לרוב בגזירת הדין - את המקרה הנדון ביחס למקרים דומים אחרים.

תחילתו של האירוע במעשי הנאשם באישום הראשון מיום 20.10.18, מעשים המהווים את האירוע הראשון. כאמור, על רקע "סכסוך מרשתת" בחר הנאשם לנפץ את זוגיות רכבי שניים משכניו מפסוטה. הנזק לרכוש אינו משמעותי באופן יחסי, מתחם העונש - כפי שציינה המאשימה - נע אכן בין מאסר על תנאי לבין מספר חודשי מאסר.

לכאורה, ניתן היה ניתן "לעבור" לאישום השני, ואולם, מעשי הנאשם באישום הראשון מלמדים כי יש להתייחס בזהירות לטענות ההגנה כי מעשי הנאשם מיום 2.11.18 היו חד פעמיים ואינם תואמים את אופיו ואורחות חייו. זאת ועוד, דווקא משום נתוניו החיוביים של הנאשם כפי שבאו לידי ביטוי במסגרת הראיות לעונש (ואיני טוען שלנאשם אין נקודות זכות וצדדים חיוביים - ועל כך בהמשך), היו צריכים אירועי ליל ה-20.10.18 ללמדו לקח לבל ימעד בשנית. עלה משמיעת הראיות (כולל עדות הנאשם) כי מעשי הנאשם שתוארו באישום הראשון התגלו סמוך לאחר התרחשותם, הנאשם נחקר בנדון, רשויות הצבא יודעו בנדון והוריו אף הציעו פיצוי למתלוננים. והנה, במקום שהנאשם ישוב לדרך חייו הנורמטיבית, התרחש האירוע מיום 2.11.18 - אז ניסה הנאשם לחבול בפארס באמצעות גרזן ובהמשך ירה כדור מנשקו האישי שפגע וחבל באמיר. מדובר אם כן באירוע שני אלים ובעלית מדרגה מבחינת החומרה.

לגבי המעשים בהם הורשע הנאשם ביחס לאישום השני, אני סבור כי מדובר ב"אירוע" אחד. איני מקבל טענת המאשימה כי ניסיון התקיפה כנגד פארס והירי לעבר אמיר מהווים שני אירועים נפרדים. הן ניסיון התקיפה באמצעות הגרזן והן הירי לעבר אמיר בוצעו ברצף זמנים וכחלק מהתרחשות אחת וכוללת. הניסיון להפריד בין המעשים הוא מלאכותי ואינו תואם את המבחנים שנקבעו בפסיקה (ור' בנדון ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14); ומבחני העזר שנקבעו בנדון - ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל (3.9.15); ע"פ 9821/16 אבו סנינה נ' מדינת ישראל (30.11.17)).

חרף הנזק הגופני המשמעותי שנגרם לאמיר כתוצאה מפגיעת הקליע ברכו, סבורני שמבחינות רבות עצם יציאתו של הנאשם לעבר פארס כשבידו גרזן והניסיון לחבול באחרון - הוא הוא החמור שבמעשי הנאשם כפי שבאו לידי ביטוי בהליך זה. נשוב לעובדות היסוד - פארס נסע ברכבו בסמטה צרה וכאשר נחסם על ידי רכב לפניו ועל ידי רכבו של הנאשם מאחור (אין חולק שהגעת הנאשם למקום היתה אקראית), ביקש את הנאשם לנסוע לאחור. היחסים בין השניים אכן לא היו תקינים (וניפוץ זוגיות רכבו של פארס יעיד על כך), אך אין חולק כי תגובתו של הנאשם, גם אם פארס התייחס אליו באופן שהנאשם תפס אותו כפוגעני, היתה פורצת גבולות, אלימה ביותר, ומצדיקה - גם בהינתן העובדה שפארס לא נחבל, תגובה עונשית בדמות מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה. לא בכדי קבעתי כבר בהכרעת הדין, כי התנהגותו של הנאשם בהקשר זה היתה "אלימה, בריונית, חמורה ומכוערת".

בתי המשפט חזרו לא פעם על החומרה שבהתנהגות אלימה ובריונית מעין זו והדגישו את הצורך שבענישת מי שנוקטים באלימות, קל וחומר באמצעות נשק קר, לפתרון סכסוכים (ור' בנדון, לדוגמה, האמור בע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (5.8.2013); ע"פ 32/14 עמאש נ' מדינת ישראל (17.9.15); ע"פ 5753/04 מדינת ישראל נ' רייכמן (7.2.05)).

עוד אפנה במסגרת הטיעונים לחומרה בהקשר לניסיון תקיפתו של פארס לפוטנציאל הנזק שהיה גלום במעשי הנאשם. שבריר שניה או תזוזה של מי מהצדדים לכאן או לכאן, והיינו ניצבים בפני אירוע חמור בסדרי גודל.

מנגד וכשיקולים לקולה אפנה לכך כי המעשה לא תוכנן והיה על רקע מפגש מקרי בין הנאשם לפארס. בנוסף וכפי שנקבע אף בהכרעת הדין, לנאשם היו הזדמנויות והיתה היכולת להכות בפארס גם לאחר שהנחתת הגרזן הראשונית לא מצאה את יעודה (פארס), אך הוא לא עשה כן, וטוב שכך, ונראה היה כי הוא התעשת ואולי הפיג את כעסו וזעמו.

מהראיות שהובאו במסגרת שמיעת הראיות אכן עלה שהנאשם שתה לשכרה עובר לאירוע. יחד עם זאת, נתון זה אינו יכול לשמש כנקודת זכות לנאשם (ור' בנדון האמור בע"פ 8801/14 אל טייב נ' מדינת ישראל (16.5.16) ע"פ 3011/17 פרץ נ' מדינת ישראל (31.1.19); ע"פ 5831/13 פלוני נ' מדינת ישראל (22.12.13)). זאת ועוד, אין לשכוח כי הנאשם, מעבר לשתיית האלכוהול, נהג ברכב בהיותו שתוי ולא רק זאת - אלא נשא עמו את נשקו האישי. מדובר אם כן בחטא כפול ומשולש בהקשר זה.

המשכו של האירוע נבחן ונותח באריכות במסגרת הכרעת הדין. כאמור, הנאשם זוכה מחמת הספק בנוגע להתרחשות בה היה מעורב ראיק; וככל שהדברים נוגעים לירי שפגע באמיר, קבעתי שיש להרשיעו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות תוך שהוספתי וקבעתי כי מדובר בירי "קל דעת".

בהקשר לנסיבות הירי שפגע באמיר אפנה, כנתונים העומדים לחובת הנאשם בראש ובראשונה לפגיעה שנגרמה לאמיר. מדובר בחדירת קליע לירך שמאל. אמיר נעזר בקביים, המכאובים והנזקים ההיקפיים - כולל הפגיעה באיכות חייו ופרנסתו - משמעותיים. הגם שנכותו של אמיר טרם התבררה, עלה כאמור כי הפגיעה ממשית ויש לקוות כי בעתיד מצבו ישתפר.

מבחינת הנסיבות לקולה, הפניתי לכך כי בניגוד למרבית מקרי הירי המובאים לפתחו של בית המשפט ובהם מדובר בנאשמים היורים באופן מודע לעבר גופו של אחר (אם ברמה של אדישות ואם בכוונה, כמשמעות מונח זה בדין), בענייננו נקבע כי הנאשם היה קל דעת "בלבד". הירי, כאמור, בוצע תוך כדי "מאבק" הנאשם עם אמו ועם אחרים על האחיזה בנשק. הנאשם אמנם ירה באופן רצוני ומודע, אך קבעתי כי הוא לא כיוון אותו לעבר מאן דהוא. עוד אפנה לכך כי לפחות חלק מהאנשים שהתקבצו סביבו לא היו ממבקשי טובתו. גם לאמיר לא היתה סיבה מניחה את הדעת להימצאותו בקרבת הנאשם.

משום נסיבותיה החריגות של התרחשות זו קשה עד מאוד ללמוד לענייננו מרמת הענישה אליה הפנתה המאשימה. רוב המקרים אליהם הפנתה המאשימה אינם רלוונטיים, אם משום שנגעו לנאשמים שהחזיקו בכלי נשק שלא כחוק ואם משום שעל פי רוב אותם נאשמים ירו, כאמור, במטרה לפגוע באחרים. משכך, עתירת המאשימה לקביעת מתחם (רק) להתרחשות זו, בין 5 ל 7 שנות מאסר, אין לה על מה לסמוך והיא אף חורגת מרמת הענישה הנוהגת במקרים ה"רגילים" (ור' לצורך השוואה מספר מקרים "רגילים" - ע"פ 6359/18 מדינת ישראל נ' מחאמיד (11.4.19); בע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (5.8.13); ע"פ 6101/16 עווד נ' מדינת ישראל (28.6.17)).

לאור האמור לעיל, סבורני כי מתחם העונש הראוי בהקשר לניסיון תקיפתו של ראפת באמצעות הגרזן ובהקשר לירי שפגע באמיר צריך להיקבע בין 2 ל 4 שנים.

הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה - כאמור, המקרה שבפנינו חריג לא רק בנסיבות מעשיו של הנאשם כי אם (גם) בנסיבותיו ונתוני הנאשם עצמו.

עומד בפנינו אדם צעיר, יליד חודש 2/1995, בן 24.5 שנים. הנאשם נעדר עבר פלילי, בן העדה הנוצרית ותושב פסוטה, סיים בשנת 2013 את לימודי התיכון וכעולה ממכתבו של מחנך הכיתה שלו (נ/6 לעונש) היה תלמיד שקט, ביישן, ללא בעיות משמעת. לאחר סיום לימודיו התנדב הנאשם לשירות לאומי ושימש כתומך לחימה בתחנת כיבוי אש נהריה. ממכתב ההמלצה שהתייחס לשירות הלאומי (נ/4 לעונש) עלה שהתנהגותו שם היתה ללא רבב והוא תואר כאהוב על כל הלוחמים בתחנה. אמו של הנאשם, כך למדנו במהלך שמיעת הראיות וכעולה מהמכתבים נ/3

ו/5 לעונש, פעילה בגיוס נוצרים ליחידות קרביות. הנאשם הלך בדרך שהתוותה אמו והתגייס, לאחר שסיים את השירות הלאומי, לשירות קרבי בחטיבת גולני.

אין מדובר במעשים של מה בכך - מדובר במי שהתנדב לשירות קרבי כשהוא בן 23 שנים, לאחר שסיים שירות לאומי בכיבוי אש.

לא זו אף זו, מהראיות שהובאו לעניין שירותו (הקצר מידי משום מעשיו) עולה כי הנאשם היה חייל מצטיין. לא ניתן להקל ראש במכתבו של סגן מפקד חטיבת גולני אודות תפקודו המיטבי בחטיבה ואודות רצון מפקדיו להחזירו לשירות. טענת המאשימה בדבר היעדר סמכות סגן מפקד החטיבה להחזירו לצבא נכונה, אך הדבר אינו מפחית מהמשקל שנתתי לדברים ככל שהם מתייחסים לתפקוד הנאשם במהלך שירותו ובהקשר לעונש. גם דברי חברו ליחידה, הצוער בועז כהן, היו בעלי משקל.

לסיום בהקשר זה, אפנה לדבריו של מר נג'יב עטייה ושהובאו לעיל. החשיבות שמצאתי בדבריו של מר עטייה היתה משום היכרותו הבלתי אמצעית עם הנאשם לאחר המעשים בגנים הורשע ומשום היכרותו הבלתי אמצעית עם הנאשם בתקופה בה השגיח עליו בביתו - הן מתוקף תפקידו כאחד ממפקחיו במסגרת המעצר באיזוק והן משום היותו דמות סמכותית-דתית. אכן, מר עטייה לא הציג עמדה אובייקטיבית כלפי נסיבות האירוע והגם שתיאורו חרג (ואף סתר באופן מסוים) את נתוני המקרה, לא ניתן להתעלם מכך שדבריו תאמו את יתר התיאורים אודות הנאשם וגם לכך יש משמעות. זאת ועוד, מצאתי בדבריו של מר עטייה חשיבות ומשקל כלפי העתיד לבא בהקשר לנאשם; ובמילים אחרות - בהקשר לסיכויי שיקומו.

מיהו אם כן הנאשם ומהו העונש שיש להשית עליו? האם מדובר באדם חמום מוח וחסר מעצורים אשר מנפץ את זוגיות רכבי אנשים שהעליבו אותו ואת משפחתו וכעבור זמן יוצא את רכבו כשבדיו גרזן ללא כל סיבה ונוקט באלימות שמתדרדרת במדרון אלים שמוביל לירי שגורם לפציעת אחר; או שמא מדובר בצעיר שקט ונחבא אל הכלים, חבר טוב לסובביו שהקדיש את השנים האחרונות להתנדבות בשירות לאומי בכיבוי אש ולשירות קרבי בחטיבת גולני וזכה במסגרות אלה לשפע שבחים מסובביו. התשובה, כך עולה, הינה "גם וגם".

כידוע, על פי העיקרון המנחה בענישה שהוא עקרון ההלימה, העונש הראוי לעבריין ייגזר ממידת אשמו ומחומרת מעשיו. בנוסף לשיקולי ההלימה, על בית המשפט לשיקול שיקולי ענישה נוספים והם שיקום, הגנה על שלום הציבור, הרתעה אישית והרתעת הרבים. ובהקשר לשיקול השיקום - ס' 40ד' לחוק העונשין קובע כי כאשר הנאשם השתקם או כי קיים סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם, רשאי בית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו. יחד עם זאת, נקבע שיש ליישם שיקול דעת זה בזהירות שכן עיקרון השיקום, חרף חשיבותו, אינו בא להחליף את עקרון ההלימה ואת יתר שיקולי הענישה והינו רק חלק ממארג שלם של שיקולי ענישה (ור' בנדון האמור ברע"פ 9269/17 אבו עישה נ' מדינת ישראל (15.1.18); ע"פ 452/14 דבוש נ' מדינת ישראל (3.4.2014)) ובה בעת נקבע, כי המחוקק ביקש ליתן לעקרון השיקום ולאפשרות לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם משמעות מעשית וסמכותו של בית המשפט אינה מוגבלת לעבירות קלות בלבד (ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.18) וההפניות שם). בע"פ 2667/18 יצחק נ' מדינת ישראל (10.10.18), הובאו הדברים הבאים הרלוונטיים לענייננו:

"הוראה זו (ס' 40 ד' - י.ל.) מאפשרת לבתי המשפט להעדיף את עקרון השיקום על פני עקרון ההלימה ובכך להגשים במקרים המתאימים ענישה הצופה פני עתיד, אשר תכליתה המובהקת היא להביא "לשילובו [של הנאשם] מחדש בחברה כאזרח שומר חוק המכיר בערכי החברה ובמוסכמותיה ואינו מסכן אותם עוד" (יורם רבין ויניב ואקי דיני עונשין כרך ג 1492 (מהדורה שלישית, 2014) (להלן: רבין וואקי))." (מתוך דעת המיעוט של כב' הנשיאה חיות);

וכב' השופט מזוז ציין כי:

"הקלה בעונש תוך סטייה ממתחם הענישה משיקולי שיקום אינה אך בגדר התחשבות אישית בעבריו, אלא עיקרה טמון בכך ששיקום מוצלח משרת את האינטרס החברתי של הגנה על החברה מפני עבירות עתידיות מצד אותו עבריו, בבחינת "הפסדו יוצא בתועלתו". זוהי הפריזמה בה לדעתי עלינו לבחון את השימוש בהוראת סעיף 40ד' לחוק העונשין".

חזרה לנאשם שבפנינו:

עמדתי לעיל על חומרת מעשיו של הנאשם ואין על כך חולק. יחד עם זאת - זוהי הדבר החשוב לענייננו - סבורני כי ניתן ויש לחרוג לקולה, במידת מה, ממתחם העונש ההולם שנקבע לעיל, כך שמחד, ייגזר על הנאשם עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריאח באופן שהולם, ולו חלקית, את חומרת מעשיו ואת יתר השיקולים שנדונו לעיל; ומנגד, יהיה מדובר בעונש מתון ומדוד שיביא לידי ביטוי את כלל נתוני האישיות, את מסלול חייו הלא שגרתי והראוי לשבח, את התרשמות כלל הגורמים שהכירו אותו בשנים האחרונות כאדם חיובי ומלא נתינה, ואת העובדה כי שליחתו לתקופה ממושכת כלכלא עשויה להטביע בו חותם שלילי.

נתתי דעתי לכך כי הנאשם לא ביקש את עזרת שירות המבחן בעריכת תסקיר לעניין העונש ואף שקלתי באם יש מקום להפנות את הנאשם לשירות המבחן ביוזמת בית המשפט, כפי שהדבר נעשה לעתים במקרים אחרים. יחד עם זאת, סברתי בסיכומי של דבר כי הנאשם הצליח לפרוס תמונה מקיפה אודות מהלך חייו והתמונה המצטיירת חיובית - כלפי העבר ובראייה צופת עתיד.

אחזור ואציין כי מעשיו של הנאשם אינם קלים, אך הגעתי למסקנה כי מעצרו; שהייתו תקופה ממושכת תחת השגחתו של מר עטייה במעצר באיזוק והתהליך שעבר בתקופה זו; ההליך המשפטי שהתנהל כנגדו; וכמובן עונש המאסר מאחורי סורג ובריאח שיושת עליו, גם אם לתקופה מדודה, משקללים נכונה את שיקולי הענישה ובכלל זאת, כאמור, גם את שיקולי השיקום. יובהר, כי העונש מתייחס לשני האירועים שנדונו לעיל.

סוף דבר, אני משית על הנאשם את רכיבי הענישה הבאים:

- 18 חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו מאחורי סורג ובריאח - מיום 3.11.18 ועד ליום 4.2.19.

הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית מעצר קישון ביום 2.12.19 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336. תנאי השחרור או המעצר באיזוק בהם היה נתון הנאשם עד כה, ימשיכו לחול עד להתייצבותו לתחילת ריצוי עונשו.

- מאסר לתקופה של 12 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו והתנאי הוא כי לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.
- מאסר לתקופה של 6 חודשים, על תנאי למשך שנתיים מיום שחרורו והתנאי הוא כי לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.
- פיצוי בסכום של 50,000 ₪ לטובת מר אמיר דכואר וכן פיצוי בסכום של 5,000 ₪ לטובת מר פארס חלאק. הפיצויים ישולמו ב 5 תשלומים שווים ורצופים כאשר הראשון בהם יהיה ב 1.1.20 ויתרת התשלומים בתחילת כל חודש עוקב. התשלומים יבוצעו רק באמצעות מזכירות בית המשפט או המרכז לגביית קנסות הוצאות ואגרות. אי תשלום של אחד מהתשלומים, מעבר ל 3 ימי עיכוב בתשלום, יעמיד את החוב במלואו לפירעון מיידי. אני אוסר על הנאשם או מי מטעמו, ליצור כל קשר, במישרין או בעקיפין, עם נפגעי העבירה בנוגע לתשלום הפיצויים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

המזכירות תשלח עותק מגזר הדין לממונה על הפיקוח האלקטרוני.

ניתן היום, ט' חשוון תש"פ, 07 נובמבר 2019, בהעדר הצדדים.